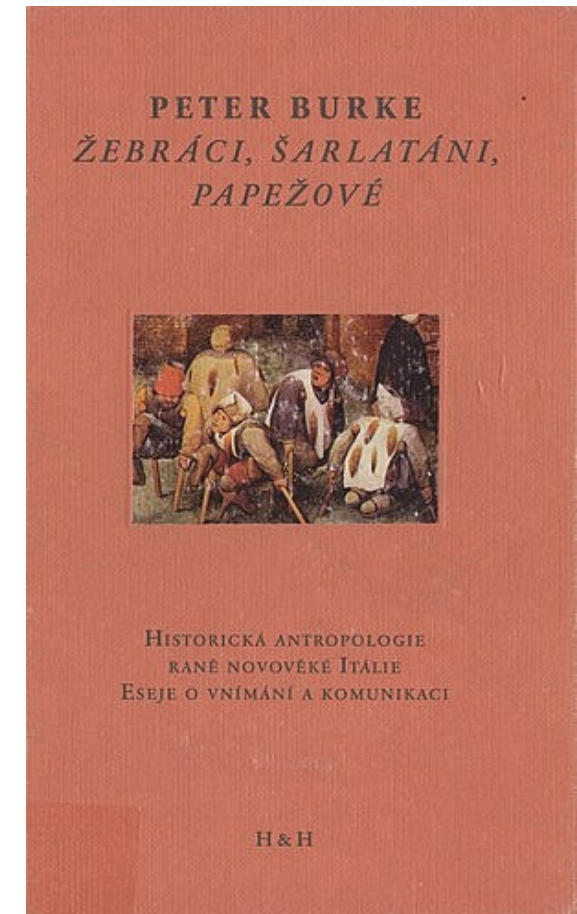
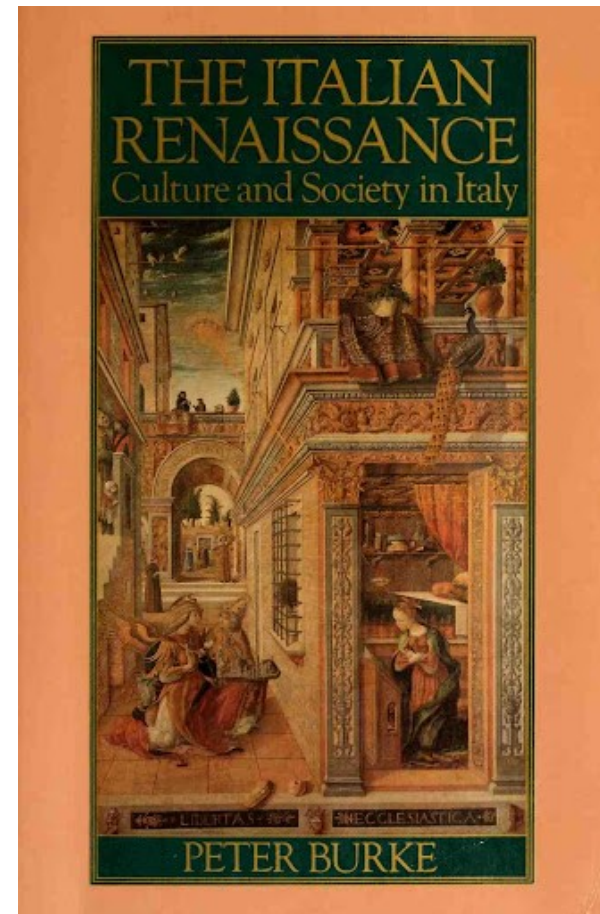
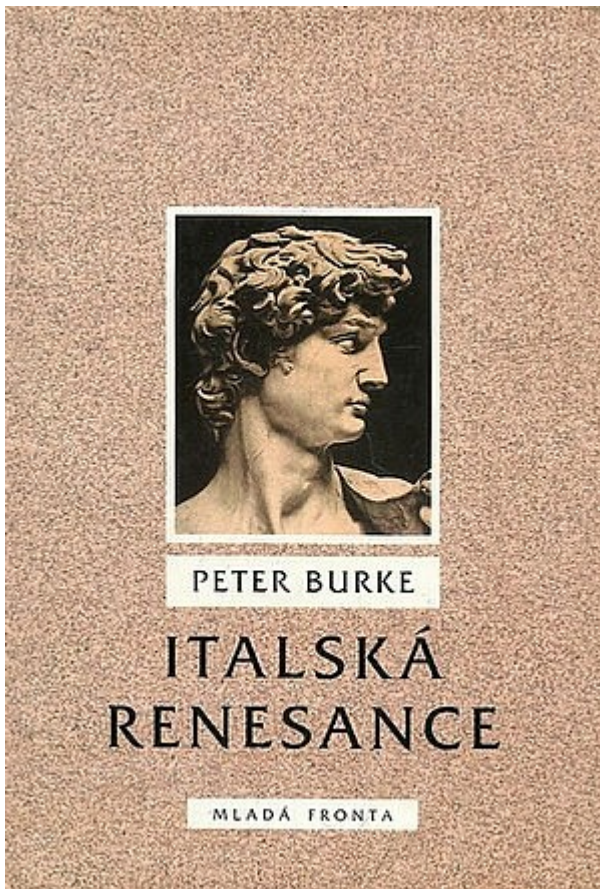

DU2001

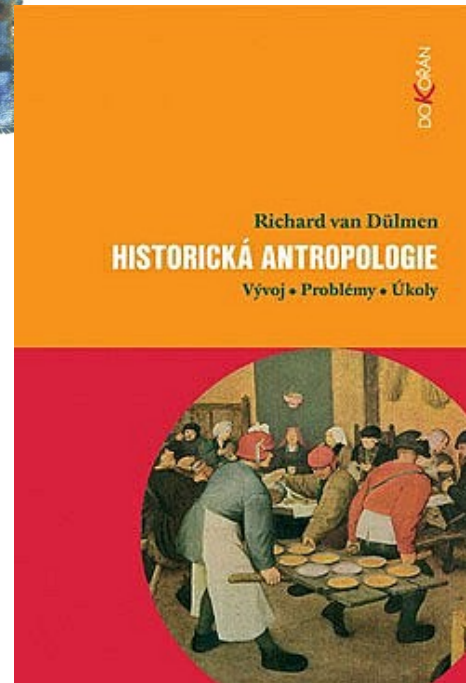
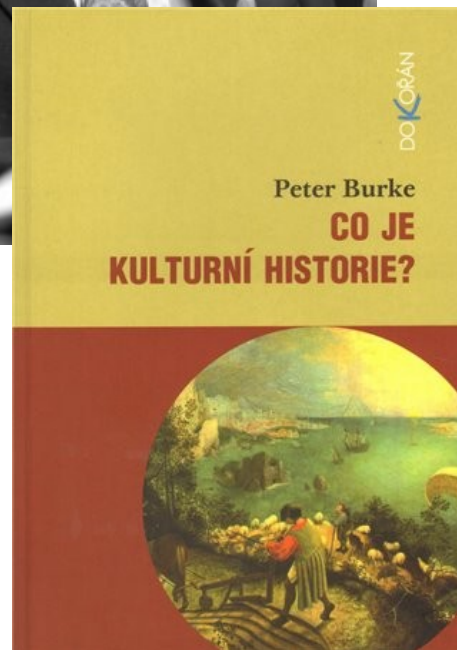
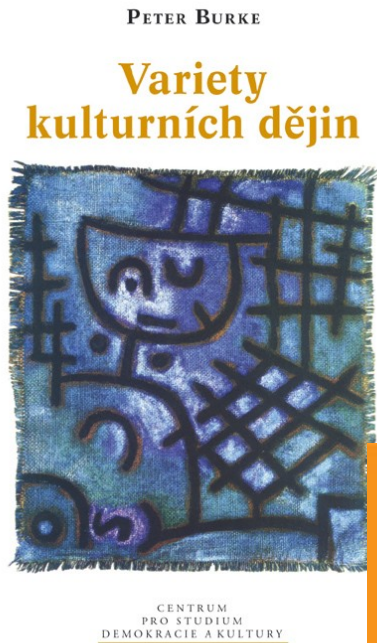
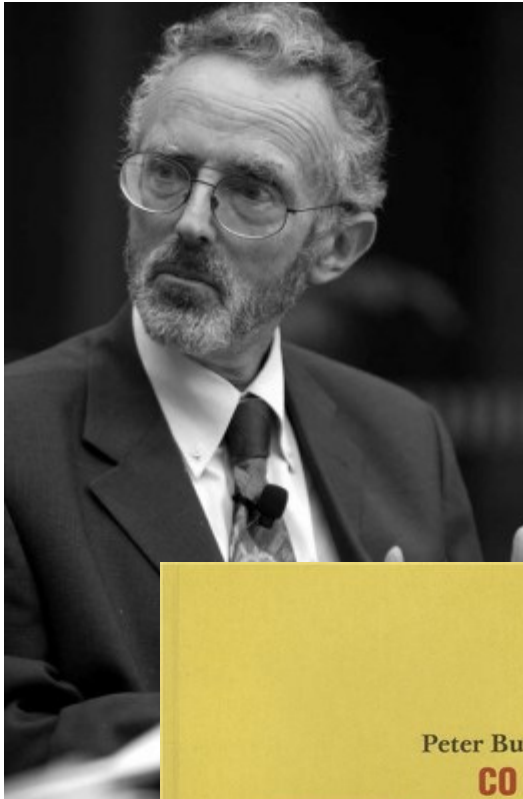
Historiografie dějin umění

Úvodní teze

Peter Burke (1972): „umělecké dílo renesance“ v kontextu různých médií vizuální kultury (grafity, rituály, slavnosti, efemérní dekorace ad.) a především jejich sledování jako kulturních a sociálních „*communicative events*“

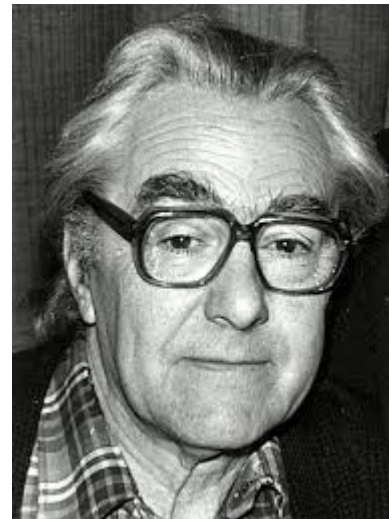
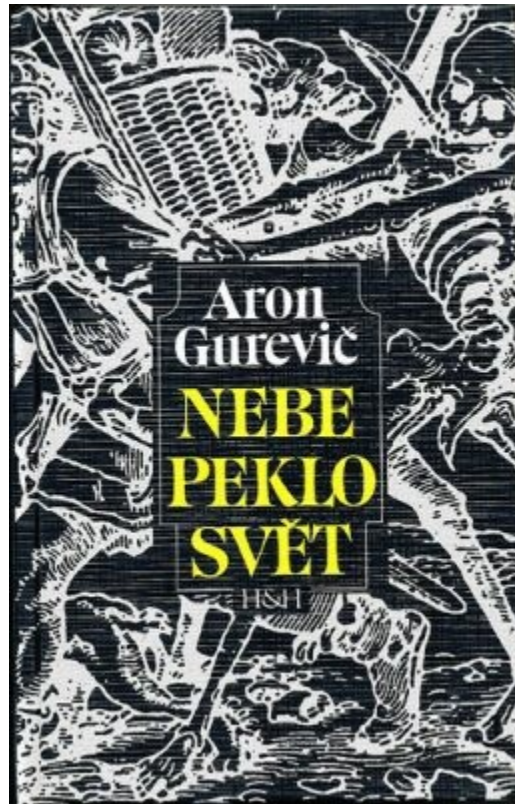
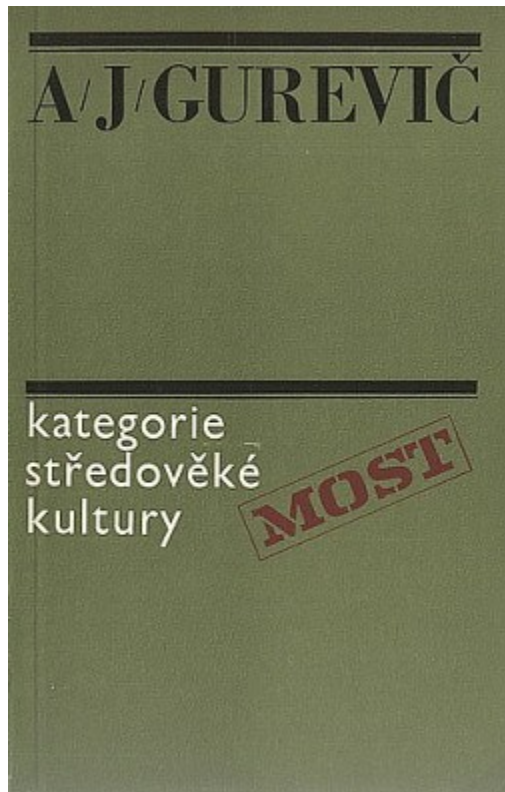
Peter Burke: model kulturní historie

- Historická a kulturní antropologie: kulturní normy jako symbolické projevy myšlení společnosti / jedince

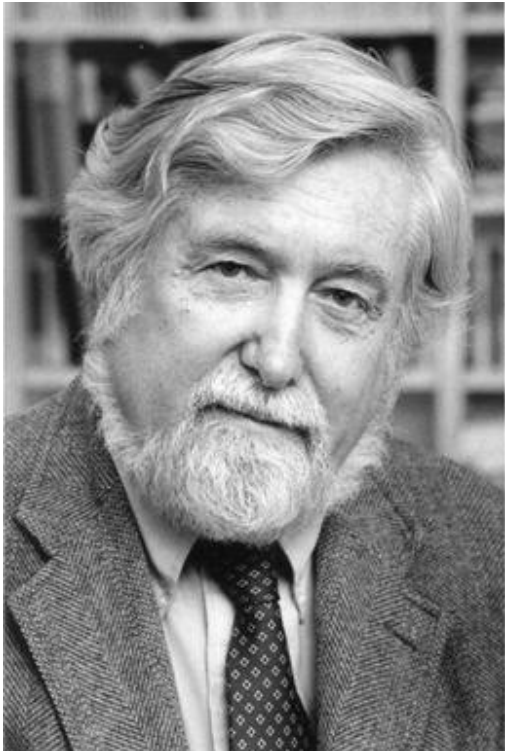
Aron Jakovlevič Gurevič (1924-2006)

Archetypy, konvence: bizarní, iracionální a magické v dějinách lidského myšlení a konání

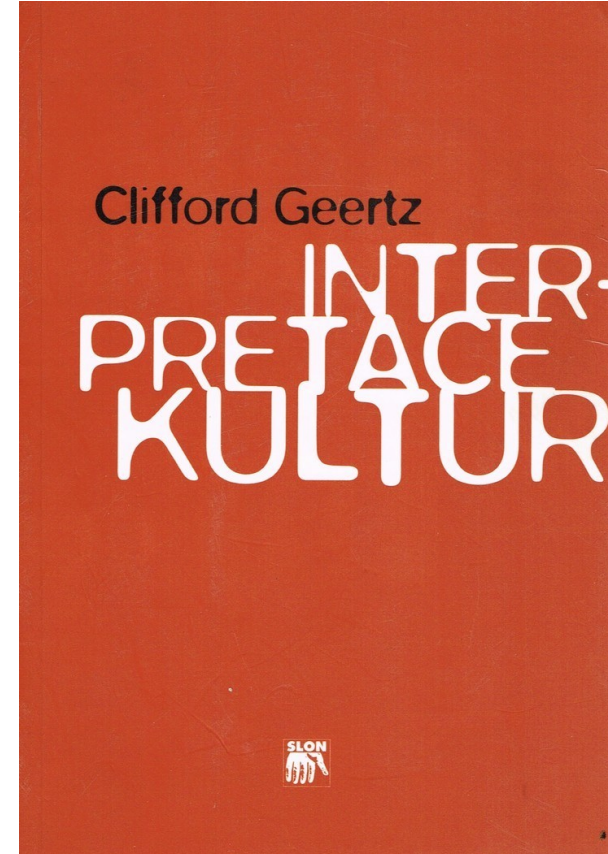
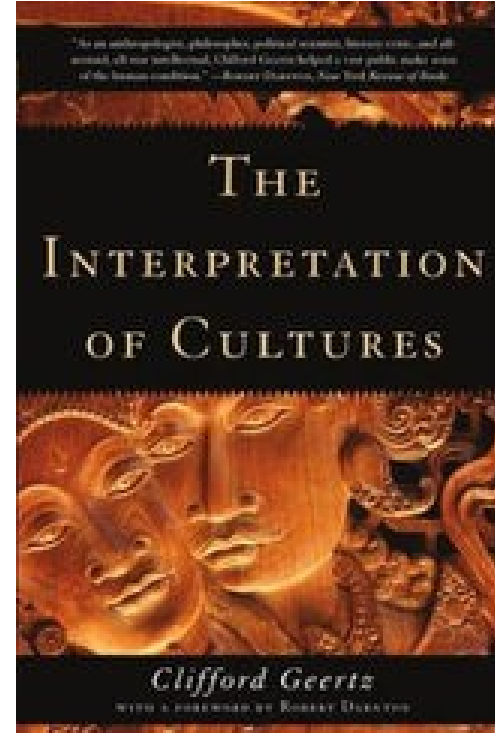

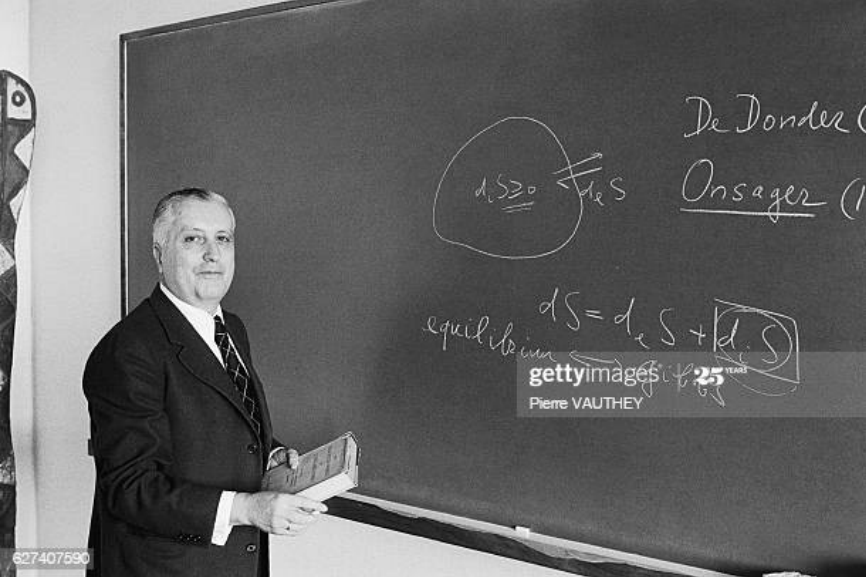
Clifford Geertz (1926-2006) – *Art as cultural system* (1988): umělecká díla jako „kódy“ vedoucí k rekonstrukci dobového myšlení

Kulturní antropologie: Clifford Geertz (zhuštěný popis /thick description): Kultura je základním parametrem pro jednání člověka – analýza symbolického jednání a rituálních aktů je cestou k jedinci

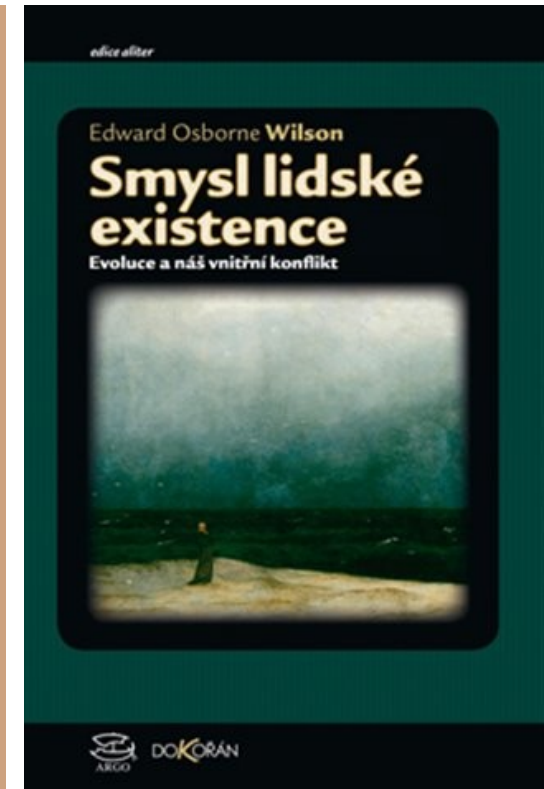
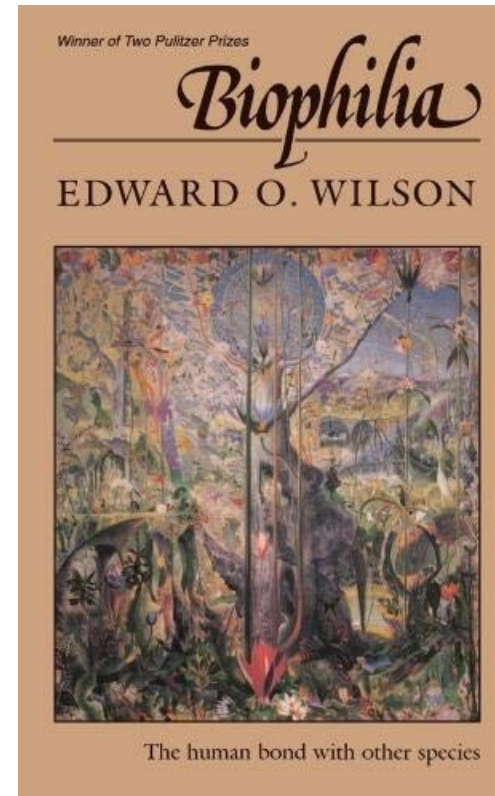
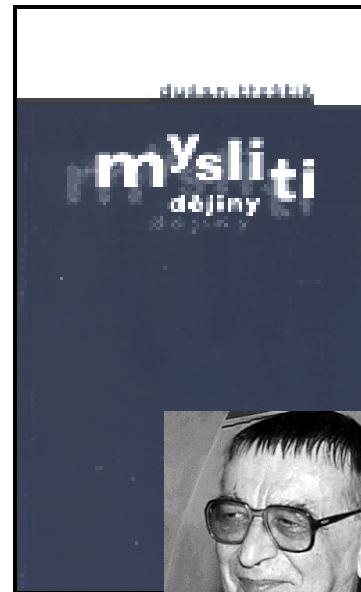
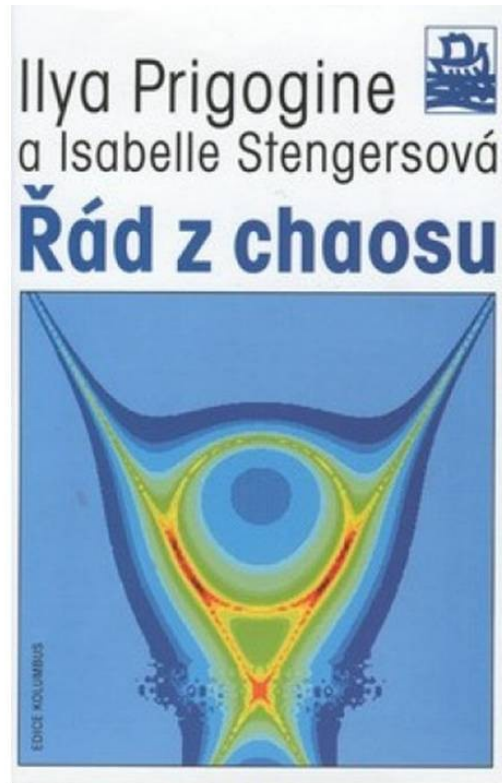
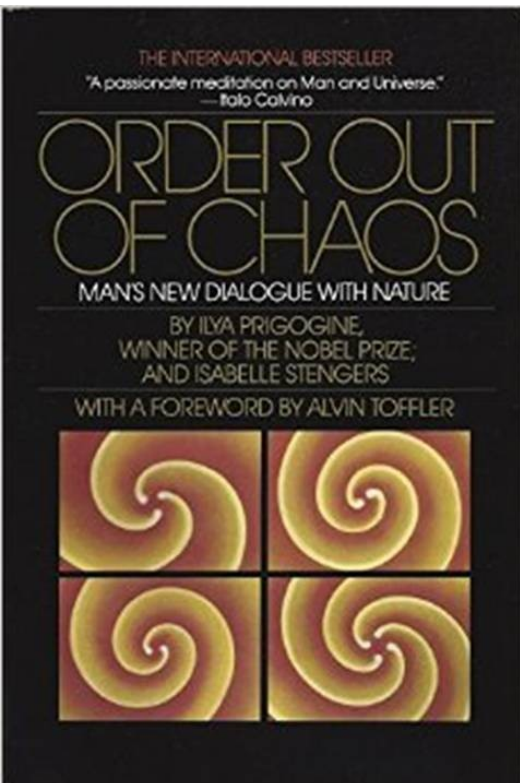
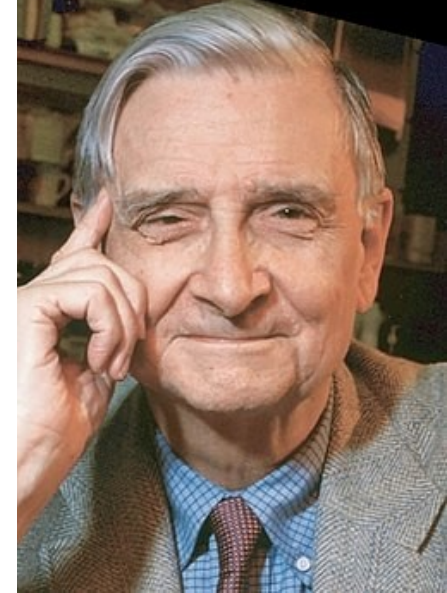
C. Geertz (Max Weber):
„Člověk je víře zavěšené do pavičiny významů, kterou si samo upředlo. Touto sítí je kultura. Její analýza je interpretativní vědou, která pátrá po významech.“

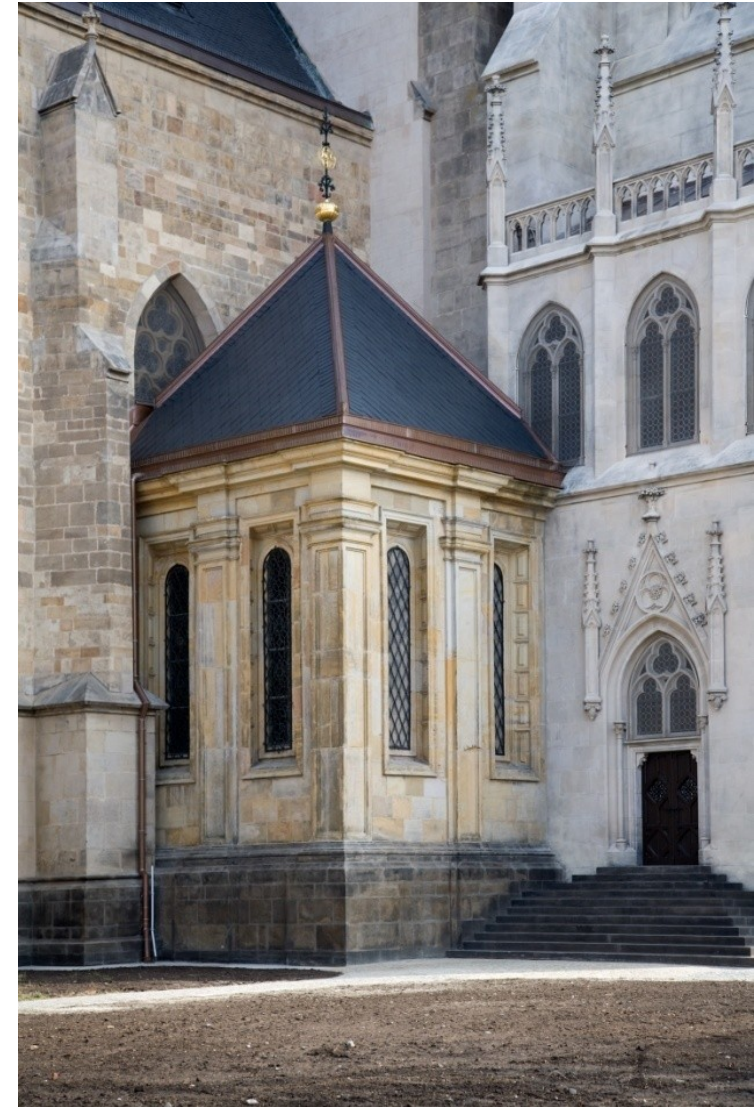
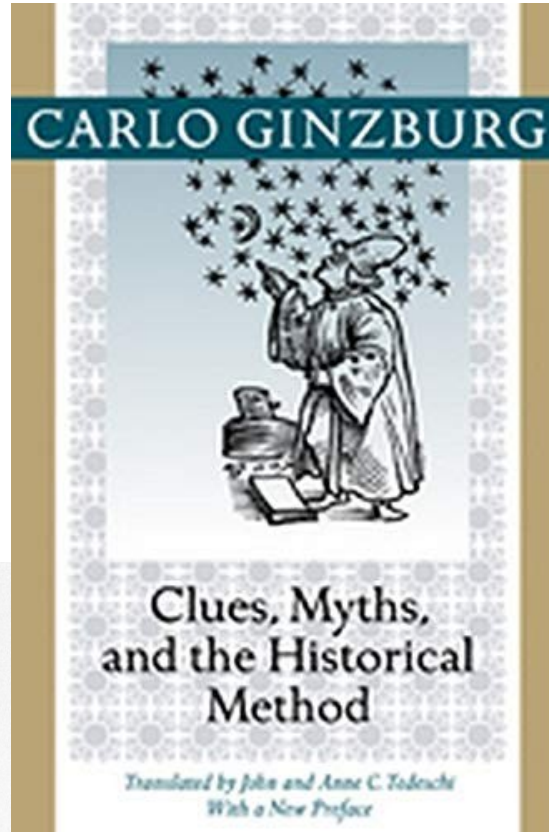
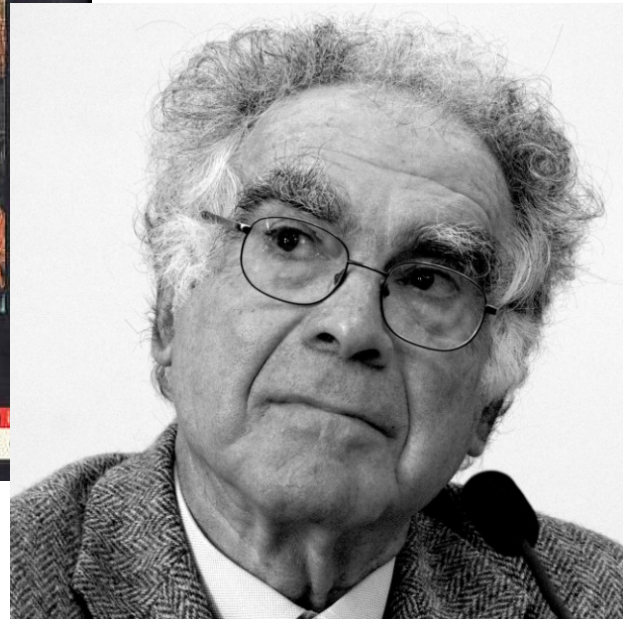
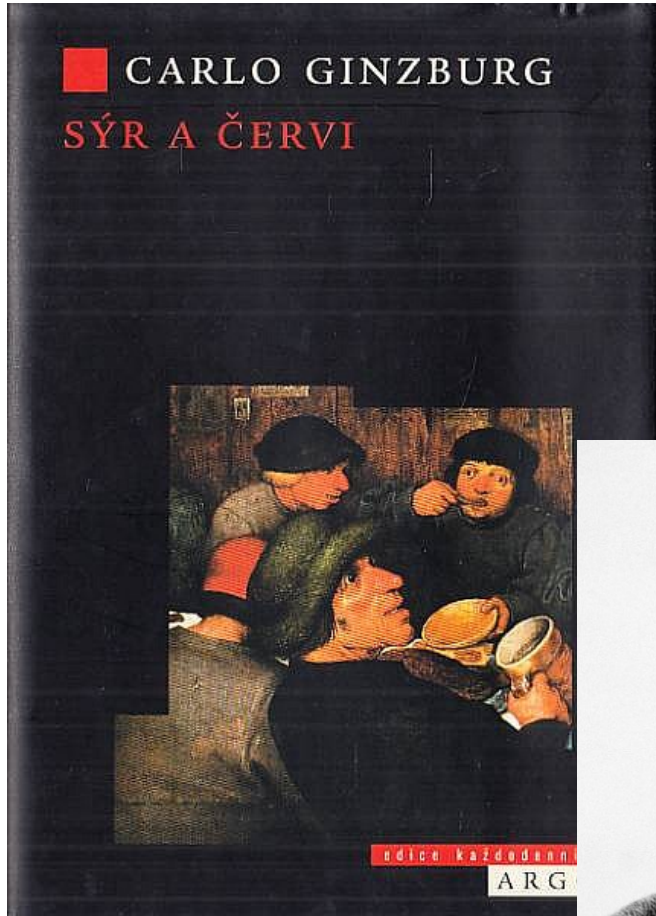
Ilya Prigogine; Edward Osborne Wilson: *new science*

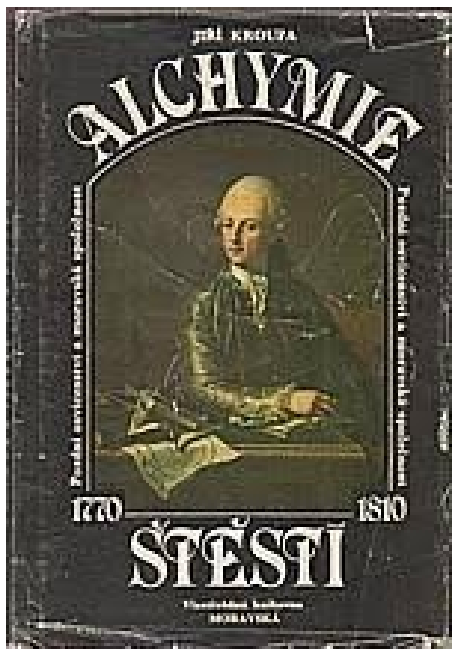
- pravidla a „řád“ tohoto světa jsou „chaotické“, nepředvídatelné, stejně jako svět sociálních (historických) skutečností – spříznění přírodních a humanitních věd
- aspekt subjektivity (společné vzdání se kultu objektivity)

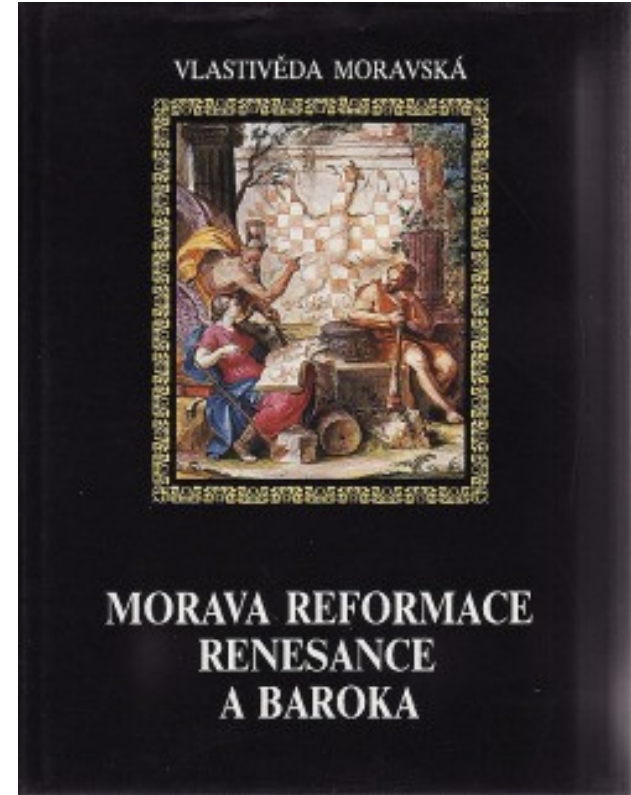
Carlo Ginzburg (nar. 1939) Mikrohistorie – sondy: umělecké dílo jako jedinečná událost

Okrajovost a její symptomatický význam

Imago-kulturní přístup

Jiří Kroupa

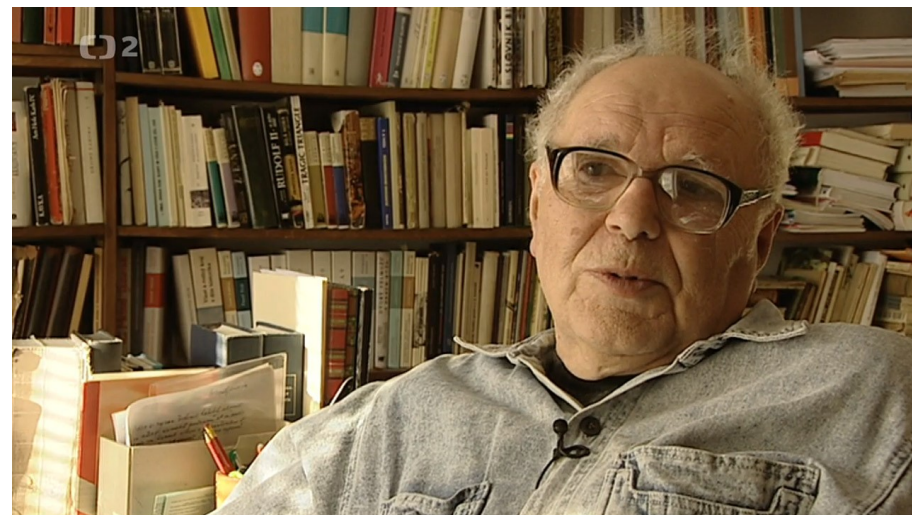
Umělci, objednavatelé a styl

Studie z dějin umění

DĚJINY A TEORIE UMĚNÍ

Barbora a Prácheň
Filozofická fakulta Masarykovy univerzity
– Sámara design ústředí

*„Pojem **funkce** uměleckého díla rozšiřuje dosavadní klasické, jednodimenzionální chápání dějin umění, jak nám je představovala doba historismu. Pokud obohacujeme dějiny umění o pojem „funkce“, dáváme jim obecně humanistický ráz. Bez funkce bychom se totiž dostali buď do roviny čisté formální deskripce, nebo pouhého dešifrování tématické složky díla a převedení vizuálního díla do podoby textové zprávy.“*

OBRANA HISTORIE

aneb

HISTORIK
A JEHO
ŘEMESLO

MARC BLOCH

NAKLADATELSTVÍ
SVOBODA
1967

K čemu kurz historiografie?

K čemu je vlastně historiografie?

Základ:

O co usilují dějiny umění?

Co dělali/dělají historikové umění?

Historiografie

Smysl (?)

Kontinuita a diskontinuita; tradice a inovace/ revoluce – inovace
(bojovníci a průzkumníci)

Paralely a průsečíky

Práce s texty

Carl Friedrich von Rumohr – Jiří Kroupa

„....považoval za důležité pokusit se prozkoumávat a pochopit, proč různí spisovatelé psali různě o uměleckých dílech a pokusit se rovněž objasnit, proč se mýlili nebo v čem může být jejich odlišné stanovisko zajímavé také pro náš vlastní výzkum.“

art history and its methods
a critical anthology
selection and commentary by
eric fernie

ICONOGRAPHY
S T Y L E
M A R X I S M
F E M I N I S M
P O S T S T R U C T U R A L I S M
Q U A L I T Y
C O N N O I S S E U R S H I P
C A N O N
S E M I O T I C S
H A T R O N A G E

Eric Fernie (ed.), *Art History and Its Methods: A Critical Anthology*, London 1995

metody – teorie - přístupy (?)

Metoda:

- 1) užší – praktické nástroje
- 2) obecnější konceptuální rámce interpretace

Dějiny umění „*jak historikové umění dělají z umění dějiny*“ (Robert S. Nelson)

- Rekonstrukce – Konstrukce (významu)
(Kde se „nachází“ **význam** uměleckého díla?)
  - a) V totalitě díla (esenciálně)
  - b) V procesu vnímání díla (různé pohledy různých recipientů)
  - c) V procesu interpretace (různé pohledy různých historiků umění)

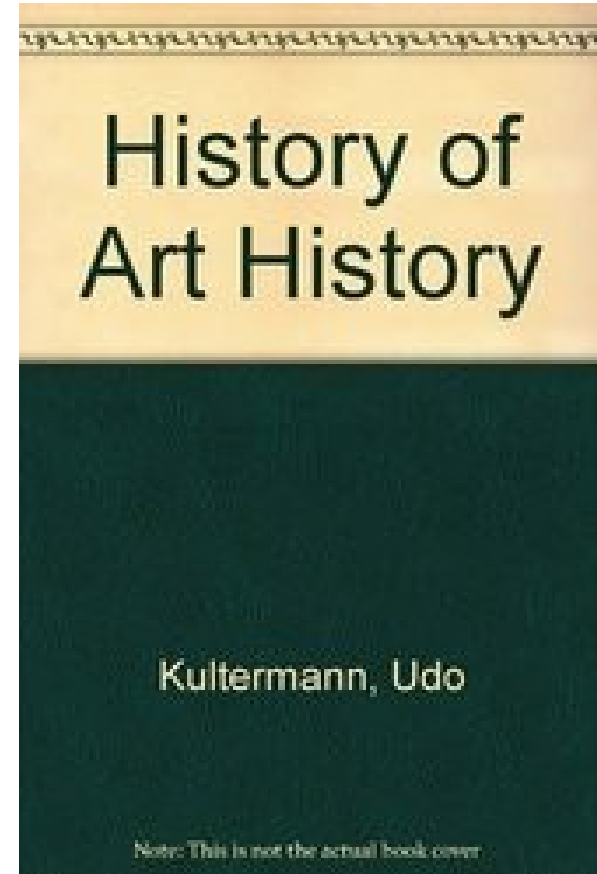
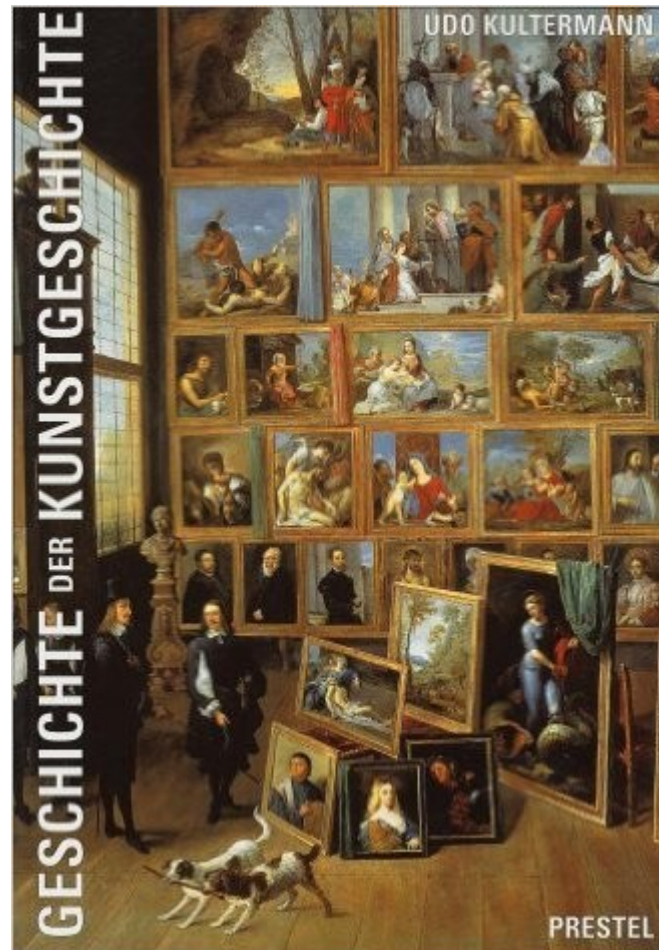
Ján Bakoš

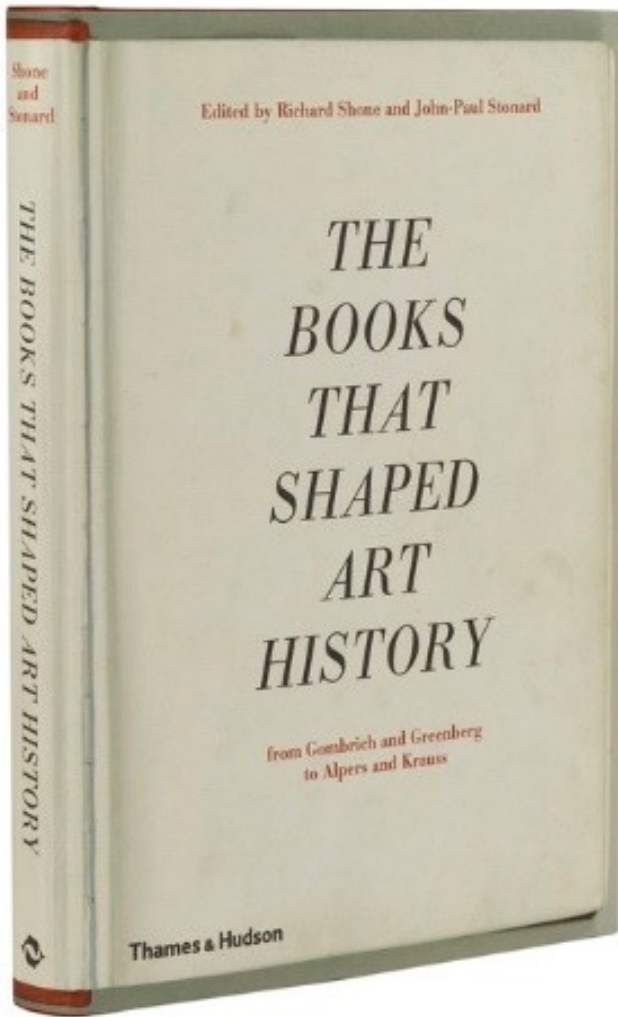
Stezky a strategie I

Metodologické trajektorie dejepisu umění
(především ve střední Evropě)

Blanter & Prncipal Publishing

Richard Shone - John-Paul Stonard
(eds), *The Books that Shaped Art
History: From Gombrich and Greenberg
to Alpers and Krauss*, London 2013

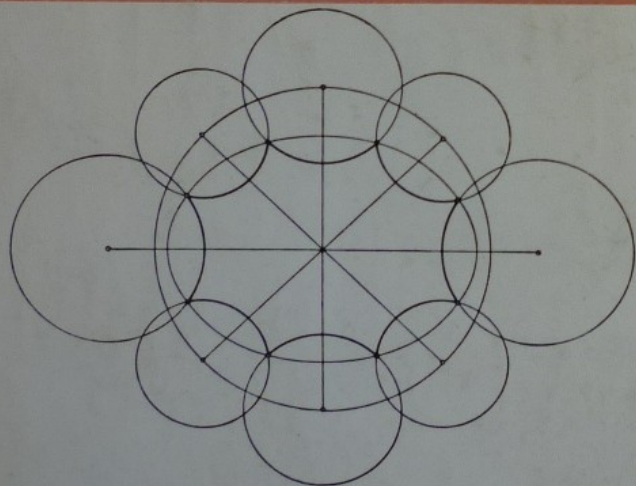
KAPITOLY

Z ČESKÉHO

DĚJEPISU

UMĚNÍ / I

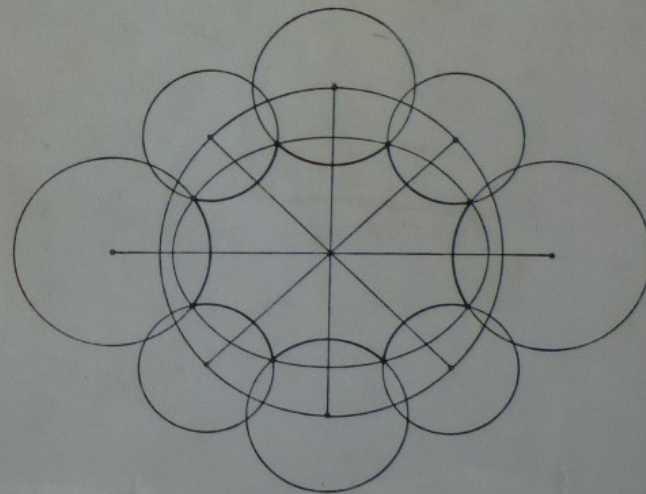
KAPITOLY

Z ČESKÉHO

DĚJEPISU

UMĚNÍ / II

GEORG G. IGGERS

Dějepisectví ve 20. století

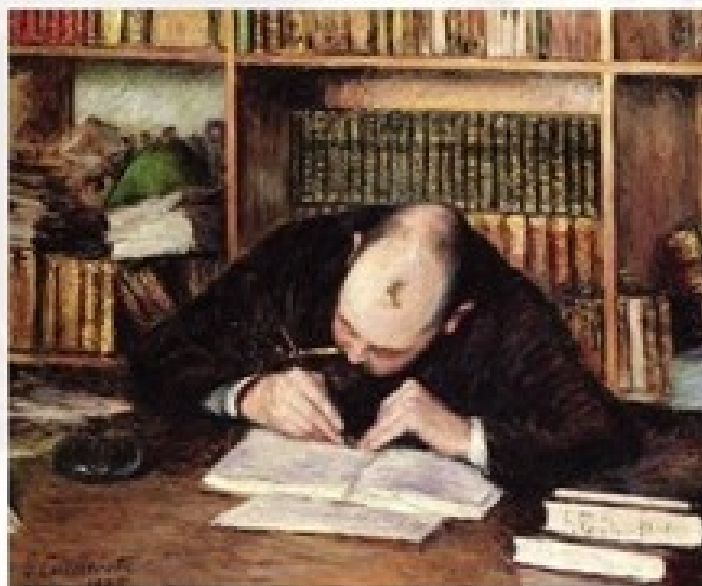

KNIZNICE
DĚJIN
A SOUČASNOSTI

STEFAN BERGER, HEIKO FELDMER A KEVIN PASSMORE (EDS.)

Jak se píšou dějiny

Teorie a praxe

Centrum pro studium demokracie a kultury

JOYCE APPLEBYOVÁ • LYNN HUNTOVÁ • MARGARET JACBOVÁ

♦ JAK ŘÍKAT ♦ ♦ PRAVDU ♦ ♦ O DĚJINÁCH ♦

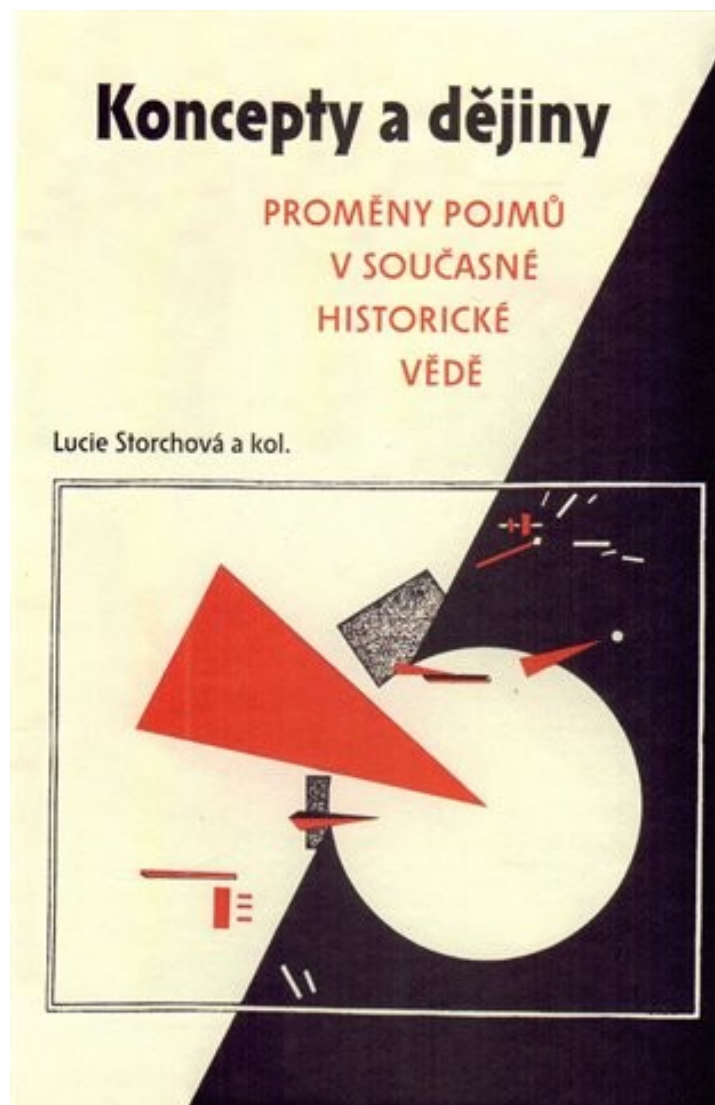
Historie, věda,
historie jako věda
a Spojené státy americké

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

OBSAH

I.		
Pramen (<i>Jan Horský, Karel Šima</i>)	15	
Metoda (<i>Jan Horský</i>)	21	
Událost (<i>Jan Horský</i>)	27	
Čas (<i>Jan Horský</i>)	32	
Prostor (<i>Lenka Řezníková</i>)	36	
Fakt (<i>Jan Horský</i>)	46	
Pojem (<i>Jan Horský</i>)	51	
Struktura (<i>Jan Horský</i>)	61	
Proces (<i>Jan Horský</i>)	68	
Diskurs (<i>Jiří Růžička</i>)	75	
Narace (<i>Karel Šima</i>)	87	
Historický aktér (<i>Jan Horský</i>)	95	
Historie (<i>Jiří Růžička</i>)	102	
II.		
Společnost (<i>Michal Pullmann</i>)	121	
Politika (<i>Rudolf Kučera</i>)	133	
Kultura (<i>Jan Horský</i>)	145	
Hospodářství (<i>Jiří Růžička</i>)	155	
III.		
Třída (<i>Michal Pullmann</i>)	185	
Gender (<i>Lucie Storchová</i>)	194	
Etnicita (<i>Karel Šima</i>)	205	
Rasa (<i>Markéta Křížová</i>)	220	
IV.		
Identita/alterita (<i>Lenka Řezníková</i>)	233	
Pamět (<i>Jan Tuček</i>)	244	
Modernizace (<i>Miloš Havelka</i>)	258	
Věda/vědění (<i>Lucie Storchová, Jiří Růžička</i>)	269	
Diktatura a autoritářské režimy (<i>Radek Bubín, Michal Pullmann, Matěj Spurný, Jiří Růžička</i>)	281	
Válka (<i>Lucie Storchová</i>)	308	
Zbožnost (<i>Veronika Čápská</i>)	319	
Město (<i>Jaroslav Ira</i>)	338	
Krajina (<i>Karolína Pauknerová</i>)	356	
Seznam literatury	365	
Jmenný rejstřík	425	
Věcný rejstřík	433	
Summary	449	

Lucie Storchová a kol., *Koncepty a dějiny: Proměny pojmů v současné historické vědě*, Praha 2014

Ladislav KESNER

VIZUÁLNÍ TEORIE

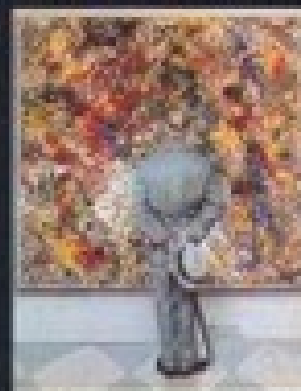
2. rozšířené vydání

Současné
anglo-americké
myšlení
o výtvarných
dílech

H&H

James Elkins
Alex Potts
Richard Brilliant
Leo Steinberg
Whitney Davis
Michael Podro
David Summers
Michael Baxandall
David Freedberg
Craig Owens
William Dunning
Keith Moxey
Norman Bryson

PŘED OBRAZEM

Antologie americké výtvarné teorie a kritiky

art

ASOCIATIVNÍ DĚJEPIS UMĚNÍ

TOMÁŠ POSPISZYL

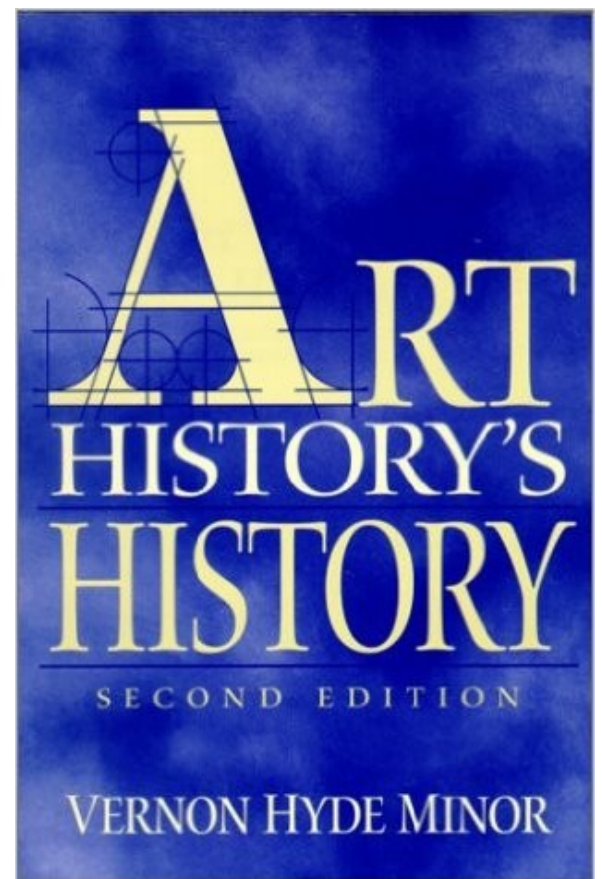
The Methodologies of Art

An Introduction

Laurie Schneider Adams

author of ART AND PSYCHOANALYSIS

Herausgegeben von
Hans Belting,
Heinrich Dilly,
Wolfgang Kemp,
Willibald Sauerländer
und Martin Warnke

REIMER

7., überarbeitete und erweiterte Auflage

Heinrich Dilly
Einleitung
9

Teil 1
Gegenstandsbestimmung

Martin Warnke
Gegenstandsbereiche der
Kunstgeschichte
23

Teil 2
Gegenstandssicherung

Willibald Sauerländer
Die Gegenstandssicherung allgemein
51

Ulrich Schießl
Materielle Befundssicherung
an Skulptur und Malerei
* (63)

Dethard von Winterfeld
Gegenstandssicherung an Architektur
95

Willibald Sauerländer
Alterssicherung, Ortssicherung
und Individualsicherung
125

Teil 3
Gegenstandsdeutung

Hans Belting – Wolfgang Kemp
Einleitung
155

Hermann Bauer
Form, Struktur, Stil: Die formalanalytischen
und formgeschichtlichen Methoden
157

Johann Konrad Eberlein
Inhalt und Gehalt:
Die ikonografisch-ikonologische Methode
175

Oskar Bätschmann
Anleitung zur Interpretation:
Kunstgeschichtliche Hermeneutik
199

Hans Belting
Das Werk im Kontext
229

Wolfgang Kemp
Kunstwerk und Betrachter:
Der rezeptionsästhetische Ansatz
247

Norbert Schneider
Kunst und Gesellschaft:
Der sozialgeschichtliche Ansatz
267

Barbara Paul
Kunstgeschichte, Feminismus und *Gender Studies*
297

Kunstgeschichte: Eine Einführung

Belting, Hans, Dilly, Heinrich, Kemp, Wolfgang,
Sauerländer, Willibald, Warnke, Martin
2008

Karl Clausberg
Neuronale Bildwissenschaften
329

Horst Bredekamp
Bildmedien
355

László Beke
Postmoderne Phänomene und New Art History
379

Heinrich Dilly
Wechselseitige Erhellung – Die Kunstgeschichte
und ihre Nachbardisziplinen
401

Die Autoren
417

Namenregister
421

Sachregister
426